

peius est plenē quibem sunt sed ple
ne veneno: quod est inuidia. mur
mur. rancor animi et detractio. Pro
pterea ne forte subintrēt ista hum
vinum deest. iubemur implere ydri
as aqua vt obseruentur mandata
domini in timore: que tunc mutan
tur in vinum cum timor expellitur
a caritate: et implentur omnia fer
uore spiritus et iocunda deuotione.

**In conuersione sancti pauli ser
mo primus.**

O Erit quidem dilectissimi
conuersione doctoris gen
tium ab vniuersitate gen
tium festiuis gaudijs ho
die celebrat. Multos enim ab hac
radice ramos prodixisse videmus. Cō
uersus paulus: ouersionis minister
factus est vniuerso mūdo. Et mul
tos quidem olim in carne adhuc. q̃
non iam secundū carnē ambulans
predicationis officio conuertit ad
deum: nunc quoq; in ipso felicius vi
uens et apud ipsū ne adhuc quibem
cessat ab hominū conuersione: dico
autem exemplo. oratione. doctrina.
Propterea deniq; conuersionis eius
memoria frequenter. q̃ et ipsa q̃
q; memorantibus vtilis inueniatur.
In hac enim memoria et peccator
spem venie concipit vt prouocetur
ad penitentiā: et qui iā penitē pfecte
conuersionis accipit formā. Quis
desperet vltra pro magnitudine cu
iussit criminis: quāto quidem sau
lum audiat adhuc spirantem mina
rum et cedis in discipulos domini
subito factum vas electōis. Quis
dicat iniquitatis pondere pressus al
furgere iam ad studia meliora non
valeo: quāto in ipso itinere quo san

guilem fides christianū virum toto
peccatore virtus efflabat. persecutor
crudelissimus in fidelissimū repente
mutatus est predicator. Magni
fice siquidem in Isaacna conuersio
ne et misericordie magnitudo. efficacia
gratie cōmendatur. Subito ait lu
cas circūfulsit eum lux de celo. O ve
re inestimabilis diuine dignatio pi
etatis. Illustrat celestī fulgore vel
aforis: intus adhuc luminis inca
pacem. Qui necdum infundī pote
rat: diuina saltez circūfunditur cla
ritate. Et vox facta est. Lucis et vo
cis testimonio credibilia facta sunt
minis: nec dubitare est de veritate:
que sese ingerit per vtrasq; oculo
rum scilicet auriumq; fenestras. Sic
nimirum sic in iordane quoq; supra
caput domini et columba apparuit
et vox sonuit: sic et in monte quando
transfiguratus est coram discipu
pulis et claritas visa est: et vox patris
nihilomin⁹ audita. Saule saule: qd
me persequeris? Vere deprehensus
est saulus: non est dissimulandi lo
cus: nō est facultas vlla negandi.
In manibus sunt epistole crudelis
sime legationis: auctoritatis execra
te: potestatis inique. Quid me per
sequeris inquit. An nō persequeba
xpm: qui cristi membra trucidabat
in terris? Aut vero persecuti sūt cri
stum qui sacratissimū illud corpus
crucis affixere patibulo: et non per
sequebatur eum. qui aduersus cor
pus eius quod est ecclesia. est enim
corpus eius etia; ipsa. odio furebat
iniquos. Deniq; si propriū sangui
nē dedit i p̃ciū redēptōis animarū:
nō tibi videt grauiorē ab eo sustinē
psecutionē qui suggestōe maligna.
exēplo p̃ncipio scandali occasione

auertit ab eo animas q̄s redemit.
q̄z a iudeo qui sanguinē illū fudit:
Agnosce dilectissimi: et expauesce
confortia eorum qui salutē im
pediunt animarum. **H**orrendū per
nitus sacrilegium. quod et ipsorum
videtur excedere facinus: qui domi
no maiestatis manus sacrilegas in
iecerunt. **V**idebatur iam cessasse per
secutionis tempus: sed vt palam fa
ctum est nunquam desit persecutio
cristiano sed neq; cristo. **E**t nūc q̄d
grauius est. ipsi cristum persecunt:
qui ab eo vtiq; cristiani dicuntur.
Amici tui deus et proximi aduersum
te appropinquauerunt et stes
runt. **C**oniurasse videtur contra te
vniuersitas populi cristiani a mini
mo vsq; ad maximum: a planta pe
dis vsq; ad verticem non est sanitas
vlla. **E**gressa est iniquitas a semio
ribus iudicibus vicarijs tuis: qui vi
dentur regere populum tuum. **N**ō
est iā dicē vt populus sic sacerdos:
q̄a nec fit populus vt sacerdos. **D**eu
deu domine deus: quia ipsi sunt in per
secutione tua primi qui videntur in
ecclesia tua primatum diligere: ge
rere principatum. **A**rcem syon oc
cupauerunt: apprehenderunt mun
itiones: et vniuersam deinceps libe
re et potestatiue tradunt incendio
ciuitatem. **M**isera eorum conuer
satio: plebis tue miserabilis subuer
sio est. **A**tq; vtinam sola hac par
te nocerent. **E**sset forte qui domini
ca premonitus et premunitus ex
hortatione daret operam. ipsorum
non exempla imitari sed obseruas
re precepta: iuxta illud. que dicūt
facite: et ad opera eorum nolite re
spicere. **N**unc autem dati sunt sacri
gradus in occasionem turpis lucris:

et questum estimāt pietatem. **C**on
piosissime siquidem pietatis inueni
untur in suscipienda imo accipien
da magis animarum cura: sed hec
apud eos cura minor: et de anima
rum salute nouissima cogitatio est.
An vero saluatori animarum gra
uior vlla esse poterat persecutio:
Triue agunt et ceteri contra cristum:
multiq; sunt nostris tempo
ribus anticristi. **M**erito tamen et
crudeliorem eam censet persecutio
nem pro acceptis beneficijs: et gra
uiorem sentit pro potestate quam
proprijs sustinet a ministris: licet
alii quoq; multi contra proximorum
salutem multipbarie multisq;
modis. et varijs occasiombus age
re videantur. **H**ec videt cristus rili
let: hec saluator patitur et dissimulat.
Propterea dissimulemus nos
quoq; necesse est: et fileamus hites
rim maximeq; de prelatiis nostris
magistris ecclesiarum. **S**ic nimirum
sic placet et ipsis vt euadant nunc
humana iudicia: veniatq; semel iu
diciū graue hijs qui presunt et
potentes patiantur tormenta potē
ter. **V**ereor dilectissimi ne quis for
te sit et in nobis domini persecutor:
quia manifesta docuit ratio: impedi
re salutem esse persequi saluatorem.
Quas ego de salute anime mee fra
tri illi gratias agere possum: q̄ mi
hi propinat detractionis fraterne
venenum. **M**erito detractores deo
odibiles describuntur: tanquam per
secutores. **Q**uid et is qui exemplo
suo ad remissius agendum ceteros
prouocat. aut singularitate tur
bat. aut inquietat curiositate. aut
impacientia suat murmuratōe mole
stat: aut q̄cūq; monstrat spūm dei

qui in eis est. scandalifans vnus de ministris istis cretentibus in eū. **N**ō ne hic manifeste psequitur xpm: vt g̃ psecutorum nomē et crimē lōge sit semp a nobis: obsecro vos dilectissimi benignos semp et mites exhibeamus nos inuicē supponentes in omī paciētia: et ab id qd̃ melius et pfectius est alterutrū puocantes. **Q**uis enī seruus sufficere sibi putat non psequi dñm: s; nec obsequi bono? **Q**uā habiturus est gratiā: si ut resistit sic nec assistit quidē? **D**e mīq; si quis adeo pusillanimis est vt satis sibi reputet nec psecutorē esse nec coadiutorē dei: audiat quid ipse loquat. **Q**ui non est mecū extra me est: et qui non colligit mecū dispergit. **S**aule saule quid me psequeris? **E**t ille. **Q**uis es dñe? **D**ñe pfecto dat̃ intelligi: quia vere circūfusa erat illi claritas nō ifusa. **A**udiebat paul⁹ vocē dñi sed faciē domini nō videbat: qm̃a erudiebat ad fidem: et vt ipse postea docuit fides ex auditu est. **Q**uis es inquit? **I**gnotum enim persequeris: et ideo consecutus est misericordiam: quia ignorans in incredulitate h̃ fecit. **D**ilcīte ex hoc fratres iustū iudicē deū non mō qd̃ fiat sed et quo animo fiat considerare: et caute deinceps ne quis parua reputet: quālibet parua sciēter delinquere conuincat. **N**emo dicat in corde suo leuia sunt ista: nō curo corrigere: non est magnū si in hīs maneā venialib; minimisq; peccatis. **H**ec est enī dilectissimi impemetia hęc blasphemia in spūm sanctū: blasphemia irremissibilis. **P**aulus qd̃ez blasphemus fuit: sed nō in spūm sanctū: quia ignorans fecit in incredulitate. **N**on in spūm sanctū dixit blasphemiam: et ideo cōsecutus est miseria

corbiā. **Q**uis es dñe? **E**t dñs ad eū **E**go sū ihesus nazarenus: quē tu psequeris. **E**go sū saluator: quē tu psequēdo peris. **E**go sū de quo tu in lege tua legis predictus quod nescis impletū: quia nazareus vocabitur. **E**n ille. **D**ñe: quid me vis facere? **H**ec plane fratres perfecte conuersionis est forma. **P**aratum inquit cor meum deus: paratū cor meum. **P**aratus sum et non sum turbatus: vt custodiā mandata tua. **D**omine quid me vis facere? **O**verbū breue sed plenū: sed viuū sed efficax: s; dignū omni acceptōne. **Q**uāz pauci inueniuntur in hac perfecte obedientie forma: qui suā ita abiecerit voluntatē vt ne ipsi quidem cor propriū habeant: vt non quod ipsi s; quid dominus velit omni hora rērrant dicentes sine intermissiōe. **D**omine: quid me vis facere? **E**t illud samuelis. **L**oquere domine: quia audire seruus tuus. **D**eu plures habemus euāgelici illi cecī: q̃ noui apostoli imitatores. **Q**uid vis ait domin⁹ ad cecū illū vt faciā tibi? **Q**uāta est miseratō tua dñe: quāta dignatō tua. **S**iccine dñs serui querit vt faciat voluntates? **V**ere cecus ille: q̃a nō cōsiderauit. nō expauit: nō exclamauit. **A**bsit hoc dñe: tu magis dic quid me facere velis. **S**ic enī de cet: sic omīno dignū est. non me a te: s; a me tuā q̃rit fieri voluntatē. **V**ideris fr̃es: q̃z vere necessaria erat hoc in loco cōuersio. **S**ic profecto sic multorum vsq; hodie pusillanimitas et peruerfitas exigit. vt ab eis q̃ rī opteat quid vis vt faciā tibi: nō ipsi q̃rant: dñe quid me vis facere. **C**ōsiderare necesse h̃z mīster et vicarius xpi. qd̃ sibi p̃cipi velint: nō ipsi cōsiderāt que volūtas sit p̃ceptoris

Non est obedientia eorum plena: non in omnibus parati sunt obsequi: non omnia sequi proposuerunt eum: qui non suam sed patris venit facere voluntatem. Discernunt et iudicant eligentes in quibus obediant imperati: imo in quibus preceptorum suum ipsarum obedire necesse sit voluntati. Domini itaque et si tollerari se videant et descendendi ac mori gerendi infirmitati sue perficiant obsequio: pudeatque semper paruulos inueniri: ne quando forte audiant. quid debui vobis facere et non feci: et ab utentibus patientia et benignitate persalari: fiat tandem multitudo exhibite miseratōis cumulus iuste dānatōis. Domine quid me vis facere? Et dominus ad illū. Surge et ingredere civitatem: ibi dicet tibi quid te oporteat facere. O sapientia suaviter vere universa disponēs. Cum cui tu loqueris erudiendum de voluntate tua mittis ad hominem: ut socialis vite omnem deus utilitas: et edoctus per hominem discat et ipse secundum datam sibi gratiam hominibus subuenire. Ingredere civitatem. Videtis fratres non sine diuino consilio factum esset hanc civitatem domini virtutum ingrederemur: diuinā discere voluntatem? Plane quod te salubriter terruit et conuertit cor tuum ad desiderandam voluntatem suam: ipse tibi dixit. surge et ingredere civitatem. Sed audi quod manifeste in hijs que sequuntur voluntaria simplicitas et christiana commendat consuetudo. Aptis oculis nihil videbat: ad manus autem trahere ab hijs qui comitabantur eum. Felix cecitas: quia male quodam illuminati in prevaricatione tandem in conuersione oculi salubriter excecantur. Sane quod tri-duo paulus sine cibo manet persistens in oratione: ad eos maxime per-

tinet qui nouiter seculo abrenuntiantes necdum in celesti consolatione respirant. Sustineant ergo et ipsi dominum in omni patientia. orietur fine in remissione: querentes. petentes. pulsantes: quia exaudiet eos pater celestis in tempore opportuno. Non obliuiscetur eorum in finem: veniet et non tardabit. Si tri-duo sustinueris eum non habens quod manduces: confide quia miserator et misericors dominus ieiunium te dimittet. Eximetur iubetur ananias manus imponere saulo: sed tanquam bene eruditus non continuo acquiescit. Vide enim si non etiam paulus ipse doctrinam hanc deinde tradidit discipulo: nemi inueniens cito manus imponas. Vidit ait dominus virum imponentem sibi manus: ut visum recipiat. Fratres paulus hoc cum vidisset: non continuo illuminatus est. Nunquid non expectauit ananie manum. qui venturum eum forte in somnijs preuiderat. Nec dico carissimi: quia vereor ne quis forte sit inter vos. qui solo sese somnio presumat illuminatum esse nec iam equanimiter patietur ad manum trahi: sed doctorem sese profiteatur aliorum. Cui enim necdum administrationis cura iniuncta est: cui necdum credita dispensatio. cui necdum preceptum ut videat et prouideat hijs qui aptos oculos habentes nihil videt: quid hic presumere temptat. nisi quod mendeat in anima. et quasi somnia vana seclat? Caueamus ab hoc vicio fratres semper quod in nobis est. abiecti eligamus esse et ad manus trahi mauerudimē et humilitate discētes a christo domino: cui est honor et gloria in secula seculorum amen.

Sermo secundus vnde supra.

Conuersus est hodie paulus: imo saul conuersus est in paulum. Siquidem factus est tanquam euangelicus ille paruulus: de quo dominus ait. Nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut paruulus iste: non intrabitis in regnum celorum. Forte enim seipsum dicebat. Nimirum ipse magnus dominus et laudabilis nimis: ipse paruulus qui datus est nobis. Nec tamen magnus interim sed paruulus exhibetur: ut seipsum faciat gratum et efficacem necessarii paruitatis exemplum. Ad paruulum ergo sit conuersatio tua. ut discas paruulus esse: tu qui cum conuerteris paruulus fias. Emuero audi quod euidenter ipsum tibi in quo constituitur formam conuersionis paruulum manifestat. signanter ea que sunt paruuli in seipso imitanda proponens. Discite a me inquit. quia mitis sum et humilis corde. Gemina paruitas: humilitas et mansuetudo. Et illa interior: ista exterior paruitas: utraq; tamen non paruavirtus est. Nempe quod paruulus ille tam magnus unum magister ripfiteatur. Hodie ergo conuersus est paulus: hodie desit esse saulus. Hodie factus est humilis et mitis corde. Probat omnis confessio cordis humilitatem. dum clamat. Domine quod me vis facere? Magis autem probat ipsa collata gratie magnitudo: que nimirum tam multa mihi multum humili data non fuit. Ceterum mansuetudo quoniam exterior quedam ut diximus paruitas et ob hoc manifestior est. tripliciter nobis in conuersione hac commendatur. Triplici quidem velut ariete mansuetudo nostra pulsata: verborum iniurijs. damnis rerum: corporis lesione. In hijs tribus omnis exhibitio paciencie: omnis excecitatio mansuetudinis. Probata est illavira-

tus. quam nihil horum videre scire potuisse. Considerare libet quemadmodum paulus super his omnibus in ipsa statim sua conuersione temptatus vere iam paulus inuentus sit: in hac parte vere mitis et patiens. Saule saule quod me persequeris? Durum est tibi contra stimulum calcitrare. Durum est quidem verbum: verbum increpatorium plenum comminatione. Sane quod ad corpus pertinuit concussus est et prostratus in terra. An vero tam damnum quod probatus est? Et valide. Si quidem ipsum a lumine ademptum oculorum et apertis ut scriptum est oculis nihil videbat. Expta est in hijs tribus exercitatio paciencie iob: quem in hac virtute opatissimum deus exemplar dedit. Sed vestre hoc industrie reliquimus vestigandum. Sufficit nos monere formam vere conuersionis magna ex parte in hac mansuetudine constitutam: ut pateat eos qui conuersi esse debuerant vel in corporum lesione vel in damno rerum vel quod magis indignum est in verborum iniurijs inueniri peruersos penitus et auersos.

In purificatione beate marie sermo primus.

Hodie templi dominum in templum domini virgo mater inducit: ioseph quoque sinit domino non suum sed eius filium dilectum: in quo ei bene complacuit. Agnosce iustus quem expectabat: anna quoque vidua confitetur. Ad hijs quatuor primo hodierna processio celebrata est: quod postmodum exultatione iuste esse in omni locorum omni genere celebrata res. Nec sane mirum si tunc prout fuit: